

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

МРЕЖА ЗА ИНТЕЛИГЕНТНО СЪТРУДНИЧЕСТВО НА ЧЕРНОМОРСКИТЕ ОБЩНОСТИ В ТРАНСГРАНИЧНИЯ РЕГИОН

БЮЛЕТИН МАРТ и АПРИЛ 2019 г.

Както анонсирахме в предходния бюлетин, започваме представянето на интересни факти и изводи, направени в

СЪВМЕСТНА СТРАТЕГИЯ ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО И КООРДИНИРАНО ТЕРИТОРИАЛНО РАЗВИТИЕ НА ТРАНСГРАНИЧНИЯ ЧЕРНОМОРСКИ РАЙОН

В рамките на проект МРЕЖА ЗА ИНТЕЛИГЕНТНО СЪТРУДНИЧЕСТВО НА ЧЕРНОМОРСКИТЕ ОБЩНОСТИ В ТРАНСГРАНИЧНИЯ РЕГИОН е разработена Съвместна стратегия за сътрудничество и координирано териториално развитие на трансграничния черноморски район. Това е базов документ за развитие на двустранните връзки между българската и румънската страна на мрежата за черноморско сътрудничество. В нея са включени три български общини - Балчик, Каварна и Шабла, и съответно градовете Констанца, Мангалия, Наводари и Ефорие.

На какви ресурси и потенциали да се базират трансграничните черноморски връзки? Какво ни обединява, какви рискове има пред развитието, как регионалните предизвикателства да превърнем в предимство, за да живеем по-добре?

Препоръчваме документът на всеки, който има амбициите да работи по трансгранични черноморски проекти, защото дава пространна картина на състоянието на включените в мрежата за черноморско сътрудничество общински територии и предлага решения и механизми за планирано, съгласувано и обосновано на общи проблеми и възможности развитие.

По-долу подбрахме интересни факти и изводи за целевата територия:

България - общини Балчик, Каварна и Шабла

Природа и култура

На Добруджанското морско крайбрежие се падат 32.24 % от дължината на всички плажове и 31.52% от тяхната площ.

И трите общини попадат в районите с най-голям риск от засушаване през всички сезони.

Разглежданата територия е част от зона с най-висока степен на уязвимост предвид високия относителен дял на териториите, податливи на ерозия (около 6 %), в т.ч. в

Балчик - земи, застрашени от водна и ветрова ерозия; а в Каварна и Шабла - земи, застрашени от ветрова ерозия.

На територията на община Шабла са установени 274 вида птици, което е приблизително 68 % от всички регистрирани до този момент в България видове.

На територията на община Балчик има над 300 значими паметници на културата и тя заема едно от първите места в страната в това отношение.

В праисторическия некропол край Дуранкулак (община Шабла) е открито и най-старото обработено злато в света, датирано към шесто хилядолетие пр.н.е. Древните хора, населявали мястото, са представители на културата Хаманджия, която е най-старото уседнало земеделско население в границите на Добруджа и долния Дунав.

Икономика

В трите общини земеделските земи заемат най-голям дял от територията - Балчик - над 73 %, Каварна - 87.2 % и Шабла - 87 %.

45.89 % от общия брой наети в община Балчик работят в туризма, а приходите от нощувки на територията са 108,6 млн лева за 2017 г. Ресурсите, предпоставящи нарастване на туристическия поток, са: морските плажове - морски туризъм, наличието на минерална вода - лечебен туризъм, защитените територии - еко-, вело-, фото-, ловен туризъм, развитата база - спортен туризъм, земеделието - кулинарен и винен туризъм.

В община Каварна има възможности за развитие на разнообразни форми на туризъм: морски, културен, здравен, СПА- и уелнес, селски, еко, конгресен, детски и младежки, приключенски, спортен, ловен, голф и друг туризъм, като съществуват предпоставки за всеки от тях, но липсват кадри и свързана инфраструктура.

Морският бряг на община Шабла е уникален по вида си - на него няма хотели и заведения, морето е чисто и приятно, дъното е меко и пясъчно. Заради многото потънали по време на Втората световна война морски съдове, акваторията на Шабла е предпочитана дестинация за дайвинг, а Шабленският фар е най-старото запазено навигационно съоръжение по българското Черноморие. В Шабла ежегодно се организират състезания и турнири по петанк, а „Великото скачане“ край Тюленово постепенно прераства в ежегодна проява.

Възпиращ фактор за развитието на туризма на територията е краткият сезон - юли и август, което изисква диверсифицирането на предлагания туристически продукт с цел пълноценно използване на местните ресурси.

Икономическият профил на целевата територия (Балчик, Каварна, Шабла) е сходен, като селското стопанство е определящо и за трите общини. Сферата на земеделието продължава да се характеризира основно с монокултурно растениевъдство. Животновъдството на територията не е от съществено значение. Основен проблем в развитието на отрасъла е липсата на затворен цикъл „земя-краен продукт“, което се

определя като една от причините за ограничения брой преработващи селскостопанската продукция мощности за по-висока добавена стойност. Стремешът за диверсифициране на насажденията, както и наличието на външно субсидиране за етерично - маслени култури, в последните години повишава интереса, основно към лавандулата. В Балчик лавандула е засята на площ от 4 200 дка, в Каварна - на 2 993 дка, и в Шабла - на 620 дка, което е свързано и с тенденцията за повишено потребление на лавандуловото масло. Това поставя нуждата от добри практики в сферата, като съчетаване с налични природни ресурси, спа-услуги и т.н. Увеличават се и лозовите насаждения и свързаното с това винопроизводство, основно на бутикови вина. Все още относително слабо се прилагат биосертифициране и биодинамика, като методи освен конвенционално отглеждане на култури.

Човешки ресурси

На територията към края на 2017 г. живеят 38329 души. Налице е заплаха от обезлюдяване на част от населените места от територията, което води до стесняване на потенциала за развитие.

Сериозен проблем за нормалното функциониране на образователната система е намаляващия брой на учениците.

Общините Балчик, Каварна и Шабла се характеризират със силно дебалансиран пазар на труда - високи нива на безработица, в комбинация с недостиг на квалифицирана работна ръка.

През 2019 г. к.к. Албена (община Балчик) е обявен за европейски курорт на спорта. Комплексът има 8 футболни игрища, 17 тенис корта (4 закрити), 25 басейна с минерална вода (4 закрити), 9 игрища за плажен волейбол, конна база, многофункционална спортна зала, боулинг зала и др.

Стадион „Калиакра” в Каварна е сред най-модерните в страната, разполагащ с 5 хил. седящи места.

Екологично състояние

Водохранването в общините е от подземни води с помпи, поради което цената на водата е една от най-високите в страната.

Качеството на питейните води не е особено добро (има нитратно замърсяване, както и епизодични отклонения в микробиологичните показатели). С канализационна мрежа е обхванато частично само градското население на целевата територия.

Възобновяеми енергийни източници

В община Каварна е изграден най-големият в България парк с ветрогенератори - „Свети Никола”, разпростиращ се на територия с размери 60 кв. км. Още през 2012 г. общо изградените мощности на ВЕИ в област Добрич достигат 500 MW, което дава изключителен принос за постигането на националните цели в пакета

“Енергия/климат” на Стратегия „Европа 2020”, като повече от половината мощности на ВЕИ попадат на територията на община Каварна.

Трите общини имат сходни характеристики по отношение на възобновяемите енергийни източници. С изключение на ветрогенераторите, вече изградени по места, има ограничени инвеститорски интерес в други сфери на ВЕИ. Към момента нито една от трите общини не предвижда използване на енергийния потенциал на водния ресурс за производство на електроенергия от ВЕЦ.

Еволюция на бреговата линия

Бреговата линия на територията еволюира, като проявява тенденция към отдалечаване поради развитието на свлачищни процеси. Дълбоките свлачищни процеси не са прекратени.

Трите общини са на територията на Североизточен регион, който е най-уязвим от климатичните промени и има най-висок индекс от всички райони в страната - 72 . Климатичните промени представляват значително предизвикателство пред селското и горското стопанство, рибарството, производството на енергия и туристическата индустрия, превенцията на засушаването, пожарите, бреговата ерозия и наводненията. Адаптацията към климатичните промени е от съществено значение, което предполага целенасочени усилия и сътрудничество за търсене на варианти за решения.

Инфраструктура

Пристанище Балчик е третото по големина сред пристанищата по българското Черноморско крайбрежие и може да приема до 2 малки кораба (5000-6000 т.). Профилирано само като товарно, през пристанището се осъществява единствено износ. В Балчик има и Яхтено-рибарско пристанище с капацитет за 70 яhti. Непосредствено до града се намира летище, с отлично местоположение и стратегическо значение. Съществуват планове за превръщането му в локално летище за туристи предвид голф-игрищата и околните курорти.

Пристанище Каварна се използва от малки пътнически кораби и малки танкери за нефт.

Град Каварна и с. Българево са газоснабдени, използва се природен газ, добит в газовото находище, находящо се в местността "Зеленка" до с. Българево.

Инфраструктурата на територията на трите общини е в относително добро състояние, въпреки наличието на определени проблеми. Територията има потенциал да се развива и чрез трансгранично сътрудничество да създава по-добри условия за комуникация. Регионалният план на Североизточния планов регион за периода 2014 - 2020 г. предвижда изграждане на интермодални и подобряване на вътрешнорегионалните и междурегионалните транспортни връзки в региона. На практика територията има добро географско разположение, сравнително добре изградена комунална, енергийна, транспортна и комуникационна инфраструктура, включваща европейски транспортни коридори, наличие на пътна инфраструктура,

търговско пристанище, възможност за ползване на летище, и те добавят привлекателни характеристики на региона за определени категории бизнес. Подходящите условия за реализиране на комбинирани превози на товари „море-река” (връзка р. Дунав - Черно море) и „море - път” са недостатъчно използвани.

Административен капацитет и гражданско участие

Между трите общини са създадени и действат хоризонтални връзки. В предишния планов период 2007 - 2013 г. на общата територия функционира Местна инициативна рибарска група „Шабла - Каварна - Балчик” по ОП „Развитие на сектор Рибарство - 2007-2013 г.”, като нейната дейност продължава и през настоящия период.

Неправителственият сектор присъства на територията и на трите общини, като има създадени партньорски отношения и успешни сътрудничества за постигане на общи цели. Общините имат изградени сътрудничества с НПО, основно в културната и социалната сфера, напр. Община Балчик отбелязва значителен ръст на подкрепените творчески проекти на организации от неправителствения сектор, Община Каварна и Шабла също имат изградено сътрудничество с организации на своите територии. Неправителственият сектор, от своя страна, също акумулира опит от съвместни проекти и дейности с различни партньори и заинтересовани страни.

Представянето на Стратегията продължава в следващия брой

Новини от мрежата

1. Уеб базирана платформа MOWE UP

Търговско-промишлена палата Добрич, която е член на мрежата за интелигентно сътрудничество на черноморските общности в трансграничния регион, приключва проект по Програма за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A РУМЪНИЯ - БЪЛГАРИЯ 2014-2020 - Приоритетна ос 4 „Квалифициран и приобщаващ регион“. Проектът е озаглавен “Подобряване мобилността на работещи и безработни”, MOWE UP, с код 16.4.2.052/2017.

Продукт, разработен в рамките на проекта, е уеб - базираната платформа MOWE UP - <https://moweup.eu/bg>. Тя съдържа информация на български и на румънски език, и акцентира върху темата Пазар на труда. Ако искате, например, да разберете кои са най-търсените професии в трансграничния район и какви възнаграждения получават хората от двете страни на границата, но също така какви са осигурителните и данъчните ставки, отпуските, времето за пенсиониране, и пр., горещо Ви препоръчваме двете проучвания на теми:- „Светът на кариерните възможности и работните места в трансграничния регион Румъния - България“ и „Светът на уменията и подобряване на професионалното обучение в трансграничния регион Румъния - България“.

Ако търсите нова работа, платформата може да ви помогне с три инструмента за самооценка: Инструмент за самооценка на личните качества, Инструмент за самооценка на индивидуалните интереси и Инструмент за самооценка на умения и знания, които могат да бъдат приложени в различни професии. В резултат на

попълването на анкетите ще получите профил и препоръки, коя е най-подходящата за вас професия. Струва си!

Чрез видеоматериалите, които са на платформата, може да разберете как да се представите по най-добрия начин пред работодател, какви са основните изисквания към 10-те най-търсени професии в трансграничния район Румъния-България.

Препоръчваме платформата и на всеки, който се интересува от резултати, постигнати в рамките на различни проекти по програмата. Такава информация ще откриете в рубриката Библиотека на платформата.

2. Културен и спортен календар на община Каварна

Община Каварна ни изпрати своя културен и спортен календар за 2019 г. - в приложение. В него откриваме следните събития, които си заслужава да включим в личните си планове за отход и развлечения:

10-12 май - Общобългарски фолклорен събор "С България в сърцето - 2019";

3-17 май - Европейско първенство по футбол за девойки до 17 год.

2-8 юни -XXII Театрален фестивал на любителските театри "Каварна 2019" с международно участие;

27 юли Турнир по подводен риболов-Каварна 2019 - мъже

30.08-1.09. XVI Миден и рибен фест

Октомври - Държавно първенство по кик бокс

Следете информацията за и от мрежата на <https://www.smartbsnetwork.eu>